

man Maalet, de bedst mulige Arbejdsvilkaar for de flest mulige Mennesker i vort Land, maa man ogsaa ville Midlerne.

Vi har peget paa de to Hovedmidler, der sikkert vil føre til Resultatet; det ene er Ekspropriationsret for Regeringen, for Statsmagten, til at skabe nye Hjem paa Landet, og det andet er dette at indføre Forbedringer i Bedriftsformen for vore store Virksomheder, og derigennem gøre Arbejderne interesserede i Virksomhedernes Drift, hvorved man atter letter Forstaaelsen mellem Arbejdere og Arbejdsgivere og saaledes kan undgaa en Mængde af de Kriser, der hænger vort Land og skaber saa uheldige Vilkaar paa mangfoldige Omraader. Jeg vil gerne føje til, at de af mig her nævnte Krav vil komme frem atter og atter, de vil komme frem saa tidt og saa stærkt, at Modstanden imod dem en skønne Dag vil brydes; disse Krav er nemlig i nøje Overensstemmelse med det arbejdende Folks allerinderste Interesser, og det er min Opfattelse, at det er en bydende Nødvendighed at imødekomme disse Krav.

Jeg vilde derefter gerne knytte et Par enkelte Bemærkninger til nogle af de Udtalelser, der er faldet under denne Debat. I Anledning af det ærede Medlem Hr. Korsgaards Udtalelse om, at Landbruget er interesseret i den lavest mulige Arbejdsløn, rejste det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen en Protest her fra Talerstolen, og hævdede, at denne det ærede Medlem Hr. Korsgaards Udtalelse beroede paa et Fejlsyn. Det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen udtalte, at der aldeles ingen Tvivl er om, at de allerfleste af Landbrugets Udøvere hovedsagelig lever af det Arbejde, de selv udfører, og derfor, føjede det ærede Medlem til, er de sikkert i høj Grad interesserede i, at det Arbejde, de udfører, bliver betalt, jeg kunde næsten sige, udtalte det ærede Medlem, med den højeste Pris, det er muligt at opnaa. Jeg vil ikke sige, at det ærede Medlem ikke har Ret i denne Udtalelse, i hvert Fald for det mindre Landbrugs Vedkommende, for Husmandsstandens og for en Del af Gaardmandsklassens Vedkommende; jeg er derimod ikke sikker paa, at det gælder for Landbruget som Helhed, hvad det ærede Medlem syntes at mene.

Nu skulde man jo efter denne Udtalelse at dømme tro, at Gaardmandsstanden — som det ærede Medlem, saa vidt jeg ved, tilhører —, naar den skal fæste Folk, ivrigt konkurrerede om at give den højeste Løn, der var Tale om at kunne give, for derigennem ogsaa at give deres eget Ar-

bejde et saadant Værd. Men saadan gaar det jo ikke i Praksis, saadan er danske Gaardmænd nu alligevel ikke. Jeg tvivler meget om, at der kan peges paa ret mange Gaardmænd, der giver deres Karl 100 Kr. om Maaneden, hvis de kan faa ham for 70 eller 80, eller som giver deres Pige 60 Kr., hvis de kan faa hende for 30 eller 40. Nej, saadan er de danske Gaardmænd nu ikke (*Pinstrup*: Gør Redaktøreren det?). En Redaktør siger ikke saadan noget, som det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen har sagt, det er Forskellen. Sagen er den, at disse Lønforhold bestemmes af Tilbud og Efterspørgsel; er der til Tider større Tilbud af Arbejdskraft, end der er Brug for, saa trykker Gaardmændene Lønnen nedad. Men hvordan det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen bringer dette i Overensstemmelse med, at Gaardmændene er interesseret i den højst mulige Løn, det synes mig mindre let forstaaeligt.

Naar et saadant Løntrykkeri imidlertid kan finde Sted, er det, fordi Landbrugets Medhjælpere er altfor daarligt organiserede; i det Øjeblik, Landbrugets Medhjælpere blev organiserede, som Byernes Arbejdere er det, vilde der fremkomme langt mere stabile Forhold paa dette Omraade. Man har fra Krigstiden, da der var Mangel paa Arbejdskraft, adskillige Eksempler paa, at Landmændene jamrede sig forførdeligt over, at de maatte give deres Karl en 1100 — 1 200 Kr. om Aaret. (*Pinholt*: Det gør vi skam endnu!). Det er vist ikke ret mange Steder. (*Pinholt*: Jo, jo!). Den Paastand tror jeg nu ikke betyder ret meget. Det er imidlertid mit Haab, at der ogsaa indenfor Landbruget med Tiden vil fremkomme ordnede Forhold, med Organisationer paa begge Sider, der kan forhandle om Løn og Arbejdsvilkaar; saa vil der skabes stabile Forhold, der sikkert vil være til Gavn for Erhvervet, ligesom det har været til Gavn for andre Erhverv, at der har været ordnede Forhold imellem Parterne.

Jeg vil derefter gerne fremsætte en enkelt Udtalelse til det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt. Det ærede Medlem stod for nogle Dage siden paa Talerstolen her som en meget indigneret Revser overfor Bladet „Social-Demokraten“ i Anledning af dette Blads Omtale af en Præsts Forhold her i Byen. Hvis nu det ærede Medlem agter at fortsætte denne i hans egen Bevidsthed aabenbart meget velsignelsesrige Virksomhed, vil jeg henlede hans Opmærksomhed paa en Artikel i „Kristeligt Dagblad“ for Tirsdag den 27. Oktober. Der findes i dette Blad en ualmindelig uforskammet